

Kirkedepartementet
Kirkeavdelingen
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

186

Kultur- og kirkedep.	
KI	
Ordnr. 200604669	Dato. 04/206
Kode. Ki-521	Beh.

Oversendelsesbrev vedrørende Stat-kirkehøringen

Med dette sender Yrkesorganisasjonen Kirkeansatte over sitt høringsresultat vedtatt på landsrådets møte 27. november 2006.

Vedlagt følger også to brev overlevert medlemmene i Stortingets Kirkekomité, Kirkerådet og Kirkens arbeidsgiverorganisasjon på møter i juni 2006. Vi legger også ved vårt eget fagblad, Kirkeklokken, som i sin helhet er viet våre begrunnelser for våre standpunkter i høringen.

Trondheim 30.november 2006

Med vennlig hilsen

Kirkeansatte

Ola Ytterdahl

Leder

Staten og Den norske kirke – Spørsmål til høringsinstansene

Navn på høringsinstans: Yrkesorganisasjonen Kirkeansatte

Type høringsinstans

- Kommune
- Menighetsråd/kirkelig fellesråd/bispedømmeråd
- Prost/biskop
- Tros- eller livssynssamfunn utenfor Den norske kirke
- Frivillig organisasjon innenfor Den norske kirke
- Annen offentlig instans
- Annen privat instans: Arbeidstakerorganisasjon

1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Svar:

Prinsippet om tros- og livssynsfrihet.
Likebehandling av tros- og livssynssamfunn.
Trossamfunns rett til velge sine egne ledere

2. Den norske kirke som statskirke:

Vi ønsker en lovforankret kirke slik utvalget foreslår. Vi tolker svaralternative slik at lovforankret kirke betyr en avvikling av dagens statskirke.

- Bør fortsette
- Bør avvikles
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

En egen kirkelov vedtatt av Stortinget. En lovforankret folkekirke kan være en overgang til et fullt skille mellom stat og kirke på sikt.

- Grunnloven
- Egen kirkelov vedtatt av Stortinget
- Lov om trossamfunn
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

Vi mener det her burde vært en mulighet for å velge alternativet ”obligatorisk livssynsavgift”. En offentlig finansiert kirke med ”Livssynsavgift” som fremkommer på skatteseddelen. Det må også i fremtiden være en offentlig støtte til alle trossamfunn.

- Gjennom medlemsavgift
- Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige
- Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift
- Offentlig finansiering uten medlemsavgift
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

I spørsmål 4 delte Landsrådsmøtete seg i to. Et flertall på 12 gikk inn for svaret slik det er skrevet over. Et mindretall på 4 stemmer ville sette kryss i ruten ” Offentlig finansiering uten medlemmsavgift”

5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

- Valgordningene bør være som i dag
- Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttede organer
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelle andre ordninger:

En gjennomgående representasjon fra folkevalgt menighetsråd gjennom fellesråd/ prostiråd til Kirkemøtet. (se vedlegg). Ansattes medbestemmelse ivaretas etter forholdstallsprinsippet i fellesråd/prostiråd og Kirkemøtet

6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

(Her kan du/dere sette kryss på ett eller flere alternativer)

- Ingen tillegg
- De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene
- X Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget (støtter flertallsinnstillingen side 181 spl. 2)
- Det humanistiske verdigrunnlaget
- At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelt annet:

7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

Ansvaret for gravferdsforvaltningen bør fortsatt være den lokale kirke. Grunnen er at svært mange ansatte arbeider i små stillinger som er delt mellom kirken og kirkegården. Dette nære forholdet mellom kirkebygget og kirkegården mener vi det er viktig å holde på. Det bør vurderes om Fylkesmannen skulle overta som ankeinstans i gravferdssaker.

- Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellelsråd)
- Kommunen
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

- Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret
- Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

Høringsuttalelsen slik den her foreligger fikk enstemmig tilslutning i yrkesorganisasjonen Kirkeansattes Landsrådsmøte på Rica, Gardermoen mandag 27. nov. 2006

Kristiansand, 30.11.06

Modell for hvordan Den norske kirke kan organiseres

Vi tar utgangspunkt i den lokale kirke. Det er menigheten som er grunnenheten i kirken. Det er i den lokale kirke at kirken møter folket og det er der kirkelige handlinger, gudstjenester, kirkelige aktiviteter og ofte konkrete lokale kirkebygg som knytter folk til kirken.

Vi mener at den lokale kirke må styres av folkevalgte organ.

Den andre forutsetningen er forvaltningen av ord og sakrament er tillagt de ordinerte.

Når en skal bygge en kirkelig organisasjon så ser vi det i hovedsak tre forhold vi må ta hensyn til.

1. Forvaltning av ord og sakrament.
2. Forvaltning av personell, økonomi, bygninger og administrasjon.
3. Ansattes medbestemmelse

A) Kirkens mandat er gitt i bibelen og bekjennelsen. Dette mandat kan ikke endres. Biskopen og er tillagt oppgaven med å forvalte ord og sakrament. Biskopen fører tilsyn med kirken og må kunne komme med forføyninger både til ansatte og råd i kirken. Biskopen er den som ordinerer eventuelt fratar folk ordinasjonen. Biskopen er øverste ansvarlig for læren og forvaltning av sakramentene. Biskopen må ha må ha arbeidsredskap som gjør at tilsynsansvaret blir reelt. Biskopen bør ikke blir part i saker av personalmessige karakter. Biskopen utnevnes etter et valg, der valget vinner blir utnevnt. Det bør ikke foretas politiske eller andre vurderinger av kandidatene etter at valget er foretatt uansett om utnevning organet er statelig eller kirkelig.

B) Prestene ivaretar forvaltningen av ord og sakrament i menighetene. Prestene er menighetens hyrde, sjelesørger og øverste faglige ansvarlige. Presten er menighetsrådet sin rådgiver, men han bør ikke bli bundet av rådet eller selv binde rådet. Presten har spørsmål om forvaltning av ord og sakrament en selvstendig rolle som går utover det være ansatt. I konflikter mellom prest og råd så må biskopen være anke instans.

C) Forvaltning av personell, økonomi og bygninger må skje så nærme med strategiske arbeidet i menighetene som mulig.

Vi ser at mange fellesråd er for små til å ivareta dette på en god nok måte samtidig er bispedømmerådene alt for store..

Vi mener derfor at prostiet bør være en slik enhet som kan da bestå av 5 til 12 menigheter.

D) Kirkemøte må være et representativ organ. Her møtes biskopene, menighetenes representanter (En fra hvert prosti) og de ansattes organisasjoner. Kirkemøte kan da uttale seg på kirkens vegne overfor myndigheter og andre.

Vi ønsker oss derfor følgende organisasjon:

1. Menighetsråd bør bestå kun av folkevalgte. I tillegg møter daglig leder med innstillingsrett og prest som teologisk rådgiver for rådet. Disse skal ikke ha stemmerett. Menighetsrådet velges av menighetens medlemmer.
2. Prostiråd/fellesråd består av representant(er) fra menighetene. Det er kun folkevalgte som har stemmerett. Daglig leder møter med innstillingsrett og prosten møter som teologisk rådgiver for rådet. Alle saker som berører ansatte blir tatt opp i administrasjonsutvalg der ansatte sine representanter (fagforeningene) velges etter forholdstallsprinsippet slik som i dag. Disse representer alle ansatte også prestene.
3. Kirkemøte består av en representant fra hvert prosti/prostiråd det vil si mellom 100-150 representanter. Den representanten må være en som allerede sitter i et menighetsråd. Biskopene er teologiske rådgivere og bør kanskje også ha stemmerett. Kirkerådet velges av kirkemøte og består av folkevalgte. Kirkedirektør møter med innstillingsrett og primas møter som teologisk rådgiver, disse skal ikke ha stemmerett. Alle saker som berører ansatte som skal opp i Kirkerådet og Kirkemøte behandles i et partssammensatt administrasjonsutvalg. Ansatte er representanter med fagforeninger etter forholdstallsprinsippet.

Kristiansand, 30.11.06

Kirkerådet

Kopi:
Kultur og kirkedepartement
Kultur og kirkekomiteen Stortinget
Kirkens arbeidsgiverorganisasjon
Fagorganisasjonene

Forholdet stat-kirke

"Kirkeansatte" har arbeidet mye med stat-kirke problematikken de siste årene. Et av de problemene som har dukket opp i dette arbeidet er å skille de prinsipielle spørsmålet: Skal vi ha en statskirke? Fra spørsmålet: Hvilken kirke ønsker vi?

Vi har derfor lagt ved en oversikt over vårt syn på begge disse spørsmålene og håper at dere tar det med i deres videre arbeid. Vi finner masse positive element i kirkemøtes behandling av kirkelig organisering på kirkemøtet i 2005. Spesielt flott var kirkemøtes vedtak om at kirken bør bare ha 3 forvaltningsnivå og at en se på biskopens rolle som arbeidsgiver. Derimot så tror vi spørsmålet om kirkelig inndeling på sogne nivå bør i størst mulig grad overlates til lokale kirkelige aktører.

"Kirkeansatte" mener at kirken største problem i dag er at den er todelt. Dette gjelder ikke bare arbeidsgiveransvaret, men gjelder også for finansieringen og hvordan hele organisasjonen(e) er bygd opp.

A: Vi frykter at dagens organisering i for stor grad kommer til å legge føringer for hvordan fremtidens kirke blir organisert. Derfor ønsker vi nå at Kirkemøte klarkjør hvordan man tenker seg fremtidens kirke. Vi mener at Kirken må bygges på nytt fra grunnen av etter kirkelige organisasjonsmodeller og ikke som kopier eller tilpasninger etter kommunale og statlige organ. Grunnstein i en slik organisasjon må etter vårt syn være menighetene. Vi er bekymret over det syn som flertallet i Bakkevig - utvalget hadde da de ønsket direktevalg til kirkemøte, vi frykter at det vil skape større avstand mellom grasrota (les menighetene og ansatte) og toppledelsen. Vi støtter fullt ut mindretallet uttalelse om at dette er en uvanlig måte å velge et kirkemøte på, og vi mener at denne måten er en uvanlig måte å velge toppledelse i andre typer organisasjoner på også. Vi mener at Kirkemøte må velges og bestå av representanter fra menighetene. Kirkemøte må bli et representativt organ for menigheter og ansatte, der representantene står ansvarlig overfor de som har valgt de. I dag står bispedømmerådene ansvarlig overfor departementet. Vi er tror at et direkte valgt Kirkemøte vil være et organ som mener noe om menighetene eller overstyrer menighetene i stedet for å kunne uttale seg på vegna av menighetene og være en tilrettelegger for menighetene.

B: I NOU blir det på side 110-111 henvist til embetes representasjon i de folkevalgte organ . Her blir det tatt for gitt at Kirkemøte står inne for vedtak på Kirkemøte i 1987 der embetets representasjon og kirkens organisasjon ble diskutert. Vi mener at den saken må drøftes helt på nytt da svært mye er endret i kirken siden den gang. Vi nevner noe: Prestene er ikke lenger embetsmenn, bispedømmerådene og dermed også biskopen er blitt arbeidsgivere, fellesrådene er opprett og blitt arbeidsgivere og menighetene er blitt juridiske subjekt.

Vi vil si kort det som vi mener er galt med dagens ordning:

1. Vi mener det er galt at presten har stemmerett i et folkevalgt organ i kraft av sin stilling.
2. Vi mener at det brudd på habilitet at presten behandler personellsaker og andre saker som gjelder nære medarbeidere sin arbeidsplass.
3. Vi mener det brudd på god forvaltningsskikk at prestene både er den av staben/administrasjonen som forbereder saker menighetsråd/fellesråd samtidig som han/hun har stemmerett i det organ som behandler sakene.
4. Vi mener det er galt at biskopen fører tilsyn med en virksomhet der han/hun er part i kraft av å være arbeidsgiver.
5. Vi mener at det galt ansatte i fellesrådene ikke er representert med sine fagforeninger på kirkemøte, da kirkemøte fatter vedtak som får stor betydning for vår arbeidsplass. Vi har dermed mistet retten til å være part i de sakene som fremmes på kirkemøte og ansatte representantene på kirkemøte vil da ikke får hjelp av fagforeningene til arbeide med sakene på en profesjonell måte.

Vi i "Kirkeansatte" ønsker å være en medspiller når vi i tiden fremover skal arbeider stat-kirke problematikken. KFO har mye kompetanse på samspillet mellom folkevalgte organ og ansatte og vi tror kirken bør da nytte av det.

Vi har lagt merke til at i de utredningene Kirkemøte/kirkerådet har hatt så har ansatte - representasjonen vært svært smal. Kirkerådet har også avslått vårt ønske om observatør status på kirkemøte. Skal Kirkemøte uttale seg på vegne av kirken er det viktig å få synspunkter fra alle ansatte i kirken. Her ønsker vi å bidra.

Vennlig hilsen Kirkeansatte

Ola Ytterdahl
Leder

Solveig Sukka
Nestleder

Svenn Jørgen Sørensen
Styremedlem

Olav Hagen
Styremedlem

Vi er å treffe:

Vedlegg
Høring stat/kirke m/vedlegg
Hvilken kirke ønsker vi
Innvendinger mot statskirkeordningen